

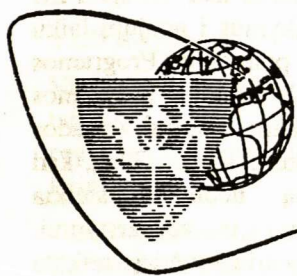
VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 2 (483)

1997 gegužė / Mai 1997

*Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būti!*

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS IX SEIMAS

įvyks 1997 m. liepos 1-7 d.d. Vilniuje

Išėivių, pabėgėlių ir tremtinių turi kiekviena tauta. Svetur nublokšti jie gali įsijungti į gyvenamojo krašto gyvenimą ir nepalikti jokių savo buvimo pėdsakų. Betgi jie gali ir išlaikyti savo tautinę tapatybę, reikalui esant, gali teikti įvairiopa paramą savo paliktam kraštui, gali nešti savąją kultūrą į pasaulį. Svarbu kaip apsisprendžiama: ištirpti ar išsilaikyti. Lietuviai nuo seno taip pat turėjo savo įvairiai gyvenusią ir besireiškusią išėiviją. Jau 1932 m. Kaune buvo įsteigta Draugija užsienio lietuviams remti (DULR), o 1935 m. tame pačiame Kaune buvo sušauktas Pasaulio lietuvių kongresas, kuriame gimė mintis, kurti Pasaulio lietuvių sąjungą. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) yra II-jo Pasaulinio karo pabėgėlių į Vakarų kūriny. Iš didelės išėvėtųjų, tremtinių ar pabėgėlių bangos apie 70.000 Lietuvos gyventojų pasiekė Vakarų. 1940 m. buvo uždaryta Lietuvos pasiuntinybė Berlyne ir lietuviai neteko Vokietijoje savo oficialios atstovybės. Todėl jau karo metu Berlyne susikūrė Lietuvių sąjunga, kuri rūpinosi Vokietijoje gyvenusiais lietuviiais. 1945 metų rudenį pradėta galvoti apie glaudesnę tremtinių apsiungimą. Taip 1945 m. lapkričio 20-22 d.d. Wiesbadene susirinkusi pirmoji Lietuvių sąjungos apygardų atstovų konferencija apsvarstė persiorganizavimo planą ir naujuosius įstatus.

1946 m. kovo 4 d. Hanau stovykloje, susirinkę demokratiškai rinkti tremtinių atstovai, priėmė Lietuvių Tremtinių Bendruomenės (LTB) statutą ir išrinko vyriausiąjį LTB komitetą. LTB trejus metus tvarkė visus išėivių reikalus. Kadangi ėmė aštrėti tarptautinė padėtis ir dramatiškai blogėti aprūpinimas stovyklose, o darbo Vokietijoje rasti buvo neįmanoma, lietuviai pradėjo emigruoti į kitus kraštus.

Laikui bėgant iškilo reikalas po visą pasaulį išsisklaidžiusius lietuvius sujungti į vieną bendrą organizaciją. 1949 m. birželyje VLIK'ui paskelbus Lietuvių Chartą ir laikinuosius Pasaulio lietuvių bendruomenės nuostatus, įvairiuose kraštuose pradėjo kurtis lietuvių bendruomenės. Vokietijos LTB 1950 m. vasario 16 d. persiorganizavo į PLB Vokietijos LB. Tai buvo ne nauja, bet organiškai

kilusi iš LTB, bendruomenė. 1947 m. įsikūrė Belgijos, 1949 m. Naujosios Zelandijos, Australijos ir Kanados lietuvių bendruomenės. Kitos sekė vėliau. Tačiau tik 1958 m. rugsėjo 28-29 d.d. New Yorke susirinko pirmasis Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas, kuris išrinko pirmąją PLB valdybą, tuo apvainikuodamas išėivijos lietuvių pastangas sukurti vieningą viso pasaulio lietuvių už Lietuvos ribų organizaciją. Dėl politinių aplinkybių PLB ilgą laiką ribojosi veikla vadinamojame Vakarų pasaulio pusrutulyje. Tik sugriuvus Sovietų Sąjungai, į PLB galėjo jungtis ir į Rytus nublokšti lietuviai.

Šiuo metu Pasaulio lietuvių bendruomenei priklauso šių kraštų Lietuvių bendruomenės:

Argentinos - Australijos - Belgijos - Brazilijos - D. Britanijos - Estijos - Italijos - JAV - Kanados - Karaliaučiaus srities - Kolumbijos - Latvijos - Lenkijos - Moldavijos - Olandijos - Prancūzijos - Rusijos - Sibiro - Švedijos - Šveicarijos - Ukrainos - Urugvajaus - Uzbekistano - Venezuelos - Vengrijos ir Vokietijos. Prie PLB prisijungusi Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga (PLJS) turi savo sambūrius ir valdybas 13-je pasaulio kraštu.

Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas yra aukščiausias tariamasis organizacijos organas, kuris sprendžia bendruomenės reikalus, aptaria ryšius tarp atskirų kraštų lietuvių bendruomenių, derina lietuvių kultūrinę veiklą ir švietimo darbą, renka PLB valdybą, Kontrolės komisiją ir Garbės teismą. PLB seime balsavimo teisę turi atskirų kraštų LB rinkti atstovai, kraštų LB valdybų ir Jaunimo sąjungų pirmininkai, PLB valdybos, Garbės teismo ir Kontrolės komisijos pirmininkai.

Šiais metais liepos 1-7 d.d. Vilniuje įvyksiantis PLB seimas bus jau IX-sis. Į jį suvažiuos 174 rinkti užsienio lietuvių atstovai iš 30 kraštų. Seimo organizatorė yra šiuo metu Broniaus Nainio vadovaujama PLB valdyba, kurios būstinė yra Lemonte, Ill. JAV. Techniškus darbus atlieka PLB atstovybė Vilniuje, kuriai vadovauja vicepirm. Juozas Gaila ir šios įstaigos vedėja Virginija Grybaitė. Programos komitetas sudarytas iš Kanados lietuvių. Jam vadovauja Irena Lukoševičienė.

Pirmą kartą PLB seimo posėdžiai įvyksta Lietuvoje. Juose kaip stebėtojai galės dalyvauti,

ne vien tik rinkti atstovai, bet ir visi pageidaujantys. Todėl, kas tuo laiku lankysis Lietuvoje, yra mielai kviečiami seimo renginiuose dalyvauti. Dėl vietos stokos yra reikalingas išankstinis užsiregistravimas. Posėdžiai vyks Lietuvos Seimo trečiuosiuose rūmuose.

IX-sis PLB seimas rengiamas vykstant giliems užsienio lietuvių gyvenimo pasikeitimams. Natūraliai silpnėja išėivijos potencialas. Lietuvai atgavus laisvę, keičiasi PLB veiklos sritis. Iš Lietuvos naujai atvykusiųjų interesadažinai skiriasi nuo ankstesnių išėivių interesų. Buvusioje Sovietų Sąjungoje ir jos įtakos kraštuose kuriasi naujos bendruomenės. Užsienio lietuvių gyvenimui reikalingi nauji orientacijos taškai. Tikimės, kad IX-sis PLB seimas ras tinkamus atsakymus į naujųjų laikų iššūkius. Seimo darbuose pramatytas Programos komisijos paruoštos PLB veiklos programos svarstymas. Įvadinę paskaitą skaitys Kanados lietuvė Rasa Kurienė-Lukoševičiūtė. Gaila, kad programa prieš seimą nebuvo pateikta visuomenės susipažinimui ir apsvartymui. Sprendžiant iš komisijos narių sudėties, reikėtų laukti, kad patiekta programa bus gana praktiška. Svarbu, kad ji nesusidėtų iš daugybės smulkių siūlymų, kaip kad dažniausiai pas mus atsitinka, bet būtų susitelkta ties tikrai esminiais, veikalai kryptį duodančiais, nutarimais.

Karas ir okupacijos vertė lietuvius palikti savo tėvynę. Vėliau jie atsisakė grįžti į svetimųjų pavergtą kraštą, kad laisvėje galėtų kovoti prieš tai, nuo ko bėgo. Jie svetur laisvai apsisprendė neišnykti, o nešti atsakomybę už savo tautos ir valstybės likimą. Jie tremtį suprato kaip uždavinį, kaip galimybę padaryti tai, ko pačiame krašte nebuvo galima padaryti. Kategoriškai buvo atmetama mintis, jog palikus kraštą, išsijungiamo ir iš viso tautos gyvenimo. Tėvynė buvo suprantama ne vien kaip erdvinis gamtovaizdis, bet sykiu ir tautos gyventas ir gyvenamas laikas, vykstaš šiame gamtovaizdyje, t.y. tautos lūkesčių išraiška, neuždaroma jokioje erdvėje. Lietuvui tremtiniui - pabėgėliui krašto palikimas todėl dar nereiškė tautospalikimo.

Bendruomenės idėja, siekanti jungti pasaulyje pasklidusius lietuvius bendriems tikslams ir uždaviniams vykdyti, buvo, yra ir bus jų

organizacinio subrendimo ir tautinio vieningumo kelias. Daugelis jį rado, juo ėjo ir eina. Kreipiamės į tuos, kurie abejoja ir nesiryžta. Kviečiame visus:

- samoningai priklausyti Lietuvių bendruomenei

- domėtis jos tikslais ir aktyviai dalyvauti jos veikloje

- remti ją metiniu tautinio solidarumo įnašu ir aukomis.

VOKIETIJOS LB ORGANIZACIJA

Apylinkės ir nariai.

1997 metais Vokietijoje veikia 13 LB apylinkių su savo rinktais valdomaisiais organais ir viena centrinė apylinkė, kuriai priklauso nariai, kurių gyvenamosiose vietovėse nėra susikūrusi formali LB apylinkė arba dėl kurių nors kitų priežasčių netelpa vietos LB apylinkėse. Registruotų narių yra arti tūkstančio.

VLB taryba.

Visų VLB narių kas treji metai renkama VLB taryba, kuri yra aukščiausias tariamasis VLB organas. Šiuo metu (1995-1998) VLB taryboje išrinkti:

Tomas Bartusevičius, Vincas Bartusevičius, dr. Kęstutis Ivinskis, Edmundas Jankūnas, dr. Vilius Lėnertas, Arminas Lipšys, Bronė Lipšienė, Petras Nevulis, Petras S. Odinis, Antanas Šiugždinis, Andrius Šmitas, Marija Šmitienė, Robertas Šneideris, Elena Tesnau ir Romas Žaliukas.

VLB taryba išsirenka trijų narių prezidiumą, kuri dabar sudaro - pirmininkė Marija Šmitienė, vicepirmininkas dr. Vilius Lėnertas ir sekretorius Petras S. Odinis.

VLB valdyba.

VLB taryba kasmet renka penkių asmenų valdybą. Šiemet ją sudaro:

pirmininkas -	Arminas Lipšys
vicepirmininkas	Vincas Bartusevičius
sekretorė -	Elena Tesnau
iždininkas-	Antanas Šiugždinis
narys -	Andrius Šmitas.

Valdyba samdo reikalų vedėją, kuriuo yra Tomas Bartusevičius.

Kontrolės komisija.

VLB tarybos išrinkta kontrolės komisija tikrina VLB valdybos piniginę atskaitomybę. Ją šiuo metu sudaro: Jonas Vitkus, Edmundas Jankūnas ir Adolfas Margevičius.

Garbės teismas.

Sprendžia bendruomenės narių nesutarimus ir aiškina statutą. Garbės teismo sudėtis: pirmininkas dr. Vilius Lėnertas, nariai - Petras S. Odinis ir Ona Šiugždinienė.

VLB atstovai į PLB seimą.

VLB tarybos į IX-ji PLB seimą išrinkti šie asmenys:

Ona Bartusevičienė, Tomas Bartusevičius, Petras S. Odinis, Andrius Šmitas, Marija Šmitienė. Seimo atstovais yra ir VLB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys bei VL Jaunimo sąjungos pirmininkas Rimas Baliulis.

CENTRINIS VASARIO 16 MINĖJIMAS VOKIETIJOJE

Centrinis Vokietijos lietuvių Vasario 16 minėjimas, suruoštas VLB valdybos, įvyko š. m. vasario 22 d. Hüttenfelde. Pagrindinę šventės kalbą pasakė Lietuvos švietimo ir mokslo ministras prof. dr. Zigmas Zinkevičius. Ministras bendrais bruožais nušvietė Lietuvos istorinį kelią, kuris buvo pažymėtas nuolatinių kovų už savo teisę laisvai gyventi, didele svetimųjų priespauda, okupacijomis, tautinės dvasios naikinimu. O visgi lietuviai iki šiol

sėkmingai visokiai priespaudai priešinosi. Ministras teigė, jog tai pavyko trijų veiksmų dėka: šeimos, mokyklos ir katalikų bažnyčios. Kai II-jo Pasaulinio karo metu lietuvių tauta buvo išsklaidyta - dalis jos buvo išvaryta iš namų ar turėjo pabėgti, tai išėivijoje išliko didelė meilė savo tautai ir gimtajai kalbai. Didelis dalykas, kad išėiviams per tiek metų pavyko išlaikyti savo mokyklą, kurioje gali tarpti tautinis auklėjimas: mokomasi lietuvių

kalbos, istorijos. Švietimo ministras išreiškė savo pasitenkinimą, kad vis daugiau mokinių ir iš Lietuvos lanko Vasario 16 gimnaziją, kurioje jiems atsidaro langas į Europą, būnant "namuose". Ministras išreiškė vokiečių vyriausybei - tiek federalinei, tiek Hesseno krašto - padėką už Vasario 16 gimnazijos rėmimą.

Antroje savo kalbos dalyje ministras Zinkevičius peržvelgė Lietuvos kultūros istorijos etapus, pažymėdamas, kad šiais metais sueina 450 metų nuo pirmosios spausdintos lietuviškos knygos pasirodymo ir 600 metų nuo lietuviškos mokyklos pradžios. Pirmą kartą panaudota lietuviškos mokyklos sąvoka randama 1397 metų gegužės 9 d. dokumente. Ministras palietė ir Lietuvos švietimo ir mokslo įstaigų problemas, lietuvių kovas už savo spaudą, prieš nutautinimą ir sėkmingas pastangas visokiems spaudimams atsilaikyti. Taip, kad į ateitį galima žvelgti su viltimi, baigė savo kalbą ministras. Min. Zinkevičius Vasario 16 gimnazijai įteikė dovaną - tapytą paveikslą. Rengėjai ministrą aprišo austa lietuviška juosta ir įteikė dovanų albumą.

Centrinį minėjimą, į kurį suvažiavo per 500 dalyvių, atidarė VLB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys, pasveikindamas svečius. Jis savo žodyje iškėlė Vasario 16 ir Kovo 11 dienų lygiavertiškumą - jos abi reiškia tai, ko lietuviai troško - gyventi laisvai. Jis taip pat nurodė ir į tai, ko Lietuvai reikia šiuo metu, būtent - užtikrinti saugumą. Kritiškai vertino Vakarų didžiųjų valstybių laikyseną Pabaltijo kraštų atžvilgiu, nenorinčių jas priimti į Šiaurės Atlanto gynybos sąjungą. Pirmininkas taip pat iškėlė spaudos reikšmę Lietuvos nepriklausomybės kovose, nurodydamas į 450 metų nuo pirmosios lietuviškos knygos pasirodymo sukaktį.

Sveikinimo kalbas pasakė: LR ambasadorius Vokietijoje dr. Zenonas Namavičius, Bundestago narių vardu deputatas Weißkirch, Lampertheimo miesto meras Jürgen Dieter ir Hüttenfeldo seniūnas Edmund Maul.

Ambasadorius dr. Z. Namavičius savo kalboje glaustai išdėstė Lietuvos užsienio politikos prioritetus, kurie yra tokie:

1. Transatlantinė integracija (Lietuva siekia būti priimta į NATO);

2. Europinė integracija (Lietuva siekia būti priimta į Europos sąjungą);

3. Geri santykiai su visais kaimynais.

Ambasadorius iškėlė kliūtis, kurias Lietuva, kaip ir kitos Pabaltijo šalys, sutinka siekiant šių tikslų: Rusijos priešiškumą, Vakarų valstybių abejingumą. Ambasadorius ragino Vokietijos politikus drąsiau paremti Lietuvos pastangas būti priimtai į NATO ir Europos sąjungą. Didelių tiesioginių konfliktų ar nesutarimų su savo kaimynais Lietuva šiuo metu neturinti, teigė ambasadorius.

Bundestago deputatas Weißkirchas savo žodyje pabrėžė, jog Lietuvos išlaisvinimo raida liudija, kad žmonių valia pasirodė esanti stipresnė už bet kokią diktatūrą. Tautos noro būti laisvais nebuvo galima sulaukyti net jėga. Šita valia laimės ir ateityje ir Lietuva eis tuo keliu, kuriuo yra nusprendusi eiti. Niekam mūsų žemyne negali būti leista nustatyti kitam kraštui, ar jis gali tapti vienos ar kitos sąjungos nariu, teigė Weißkirchas. Be laisvės ir be demokratijos kyla katastrofos ir karai. Visi turi teisę tapti Europos sąjungos nariais. Kad tai greitai taptų realybe, to kalbėtojas linkėjo Lietuvai.

Lampertheimo miesto meras J. Dieteris ir Hüttenfeldo seniūnas E. Maulis pasidžiaugė Lietuvos pasiekimais, o taip pat ir čia veikiančios Vasario 16 gimnazijos kultūrinio darbu. Miesto ir apylinkių kultūrinis gyvenimas be lietuvių indėlio, kalbėtojų teigimu, yra jau neišsivaizduojamas.

Meninę minėjimo programą atliko Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Pasirodė mišrus choras, mokyklos orkestras ir jaunučių muzikantų orkestras, kuriems vadovauja muzikos mokytojas Arvydas Paltinas, ir tautinių šokių bei mažųjų šokėjų grupės, kurioms vadovauja mokytoja Marija Šmitienė. Publika už programą dėkojo gausiais plojimais.

Minėjimas baigėsi smagių pobūviu. Šokiams grojo muzikos ansamblis iš Alytaus "Varsa". Maistą paruošė Vasario 16 gimnazijos virtuvės personalas. Gėrimais rūpinosi Antanas Šiugždinis, kava ir paaukotais pyragais vaišino Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos nariai, o aukas rinko, bilietus pardavinėjo ir kitais organizaciniais reikalais rūpinosi VLB valdybos sekretorė Elena Tesnau ir Onutė Šiugždinienė su pagalbininkėmis.

Prieš minėjimą miestelio evangelikų bažnyčioje pamaldas laikė ev. kunigė Tamara Šmitienė, o katalikų bažnyčioje šv. mišias aukojo Vokietijos lietuvių sielovados delegatas prelatas

Antanas Bunga ir gimnazijos kapelionas kun. Alfonsas Kelmelis.

Minėjimą aprašė keletas apylinkės vokiečių dienraščių.

MUSŲ BENDRUOMENĖJE

VLB VALDYBOS PIRMININKO PRANEŠIMAS VLB TARYBAI

Šiuo metu Vokietijos LB turi apie 830 registruotų narių, iš jų apie 100 yra nepasiekiami. Daugiau negu pusė narių yra 65 su viršum metų. Per pereitus metus į bendruomenę įstojo 50 narių, 10 mums žinomų narių mirė. Kai kurie nariai, persikėlę gyventi į kitą vietą, nepraneša savo naujo adreso. Taip pat ne apie visus mirusius pranešama.

Pradėta VL Bendruomenės sąrangos reforma. Dalis pas mus dar sąrašuose vedamų apylinkių nebeveikė. Kitose apylinkėse buvo labai sumažėjęs narių skaičius. Iš buvusių 36 apylinkių šiuo metu veikia 11. Ateityje reikės ieškoti būdų, kaip būtų galima įjungti į veiklą lietuvius, tik laikinai esančius Vokietijoje.

Informacijos išėjo ir toliau išeis 4 kartus per metus. Redagavimą perėmė Tomas Bartusevičius. Kokybė bus gerinama tiek techniniu, tiek turinio atžvilgiu. Mėginsim Informacijas padaryti pritrauklesnes.

Paramą iš Bonnos gavome kaip ir ankstesniais metais. Vokietijos vidaus reikalų ministerijos darbuotojų buvo pranešta, kad ateityje parama bus mažinama, o vėliau visai neteikiama.

Reikalų vedėju ir toliau dirba Tomas Bartusevičius. Reikia atlikti stambesnių ir smulkesnių darbų, kurie reikalauja nemažai laiko ir energijos. Norėčiau jam ir visiems kitiems, kurie dirbo, valdybos vardu padėkoti už atliktą darbą.

Lietuvių kultūros institutas ir archyvas plečiasi ir įgauna savo pavidalą. Ir čia dar daug darbo, bet darbas eina gana greitai pirmyn, ypač kai dabar yra gerų talkininkų. Smulkesnių žinių apie institutą gali suteikti Vincas Bartusevičius.

Ir šiais metais turėjome nemažai svečių iš Lietuvos ir iš Vokietijos. Šie vizitai buvo aprašyti Informacijose. Ir ateityje tokių vizitų bus. Jie mums yra labai svarbūs, nes tuo yra pripažįstamas mūsų atliekamas darbas - tiek gimnazijos, tiek Bendruomenės.

Kaip anksčiau, taip ir šiais metais, tenka tiek gimnazijai, tiek Bendruomenės valdybai įvairiais atvejais, įvairiom organizacijom ir pavieniams žmonėms būti žinių tiekėjais ir tarpininkais santykiuose su Lietuva. Šią darbą teks ir toliau dirbti.

Siūlymai ateities veiklai.

Įprastus renginius reikės ruošti kaip ir iki šiol. Tai būtų Vasario 16-tos minėjimai, Darbuotojų suvažiavimas ir visi kiti Bendruomenės atliekami darbai. Bet tuo neturėtų apsiriboti Bendruomenės veikla.

Reikės toliau tęsti Bendruomenės sąrangos tvarkymą ir ją pritaikyti padėčiai. Organizacinė veikla reikalauja nemažai darbo, bet artimesnėje ir tolimesnėje ateityje reikės daugiau pastangų dėti į platesnes veiklos galimybes.

Į Romuvą - su gimnazija, Bendruomenės centru ir Kultūros institutu - reikia žiūrėti kaip į Vakarų Europos lietuvių centrą. Geresnes galimybes su Bendruomenės išgytu turtu retai kas turi. Jeigu vokiečiai Vasario 16-tos minėjime šneka apie Zentrum der Ost-West Begegnung, tai mūsų išipareigijimas turėtų būti šitokiam centrui duoti galimybę plėstis ir tvirtintis.

ROMUVOS LB APYLINKĖ

Romuvos apylinkės susirinkimas

Š. m. balandžio 13 d. popiet Romuvos apylinkės nariai susirinko į visuotinį susirinkimą, kuris vyko gimnazijos pilies salėje. Nors sąrašuose narių surašyta virš šimto, susirinkusiųjų skaičius, nesiekė nė pusšimčio, mat, daugelis yra išsikėlę kitur ir apylinkei priklauso tik formaliai.

Pirmiausia apylinkės pirmininkė Eugenija Lucienė pranešė, kad dėl staiga ją užklupusios ligos ji paskutiniaisiais metais negalėjo išvystyti jokios veiklos. Valdybos išdininkė Ema Svilienė papasakojo apie materialinius apylinkės reikalus. Revizijos komisijos vardu kalbėjo Petras Veršelis. Jis, patikrinęs buhalterijos apyskaitą, rado, jog viskas vedama tvarkingai.

Toliau slaptu balsavimu išrinkta nauja apylinkės valdyba: Marytė Šmitienė (pirmininkė), Vilius Lemkė (vicepirmininkas), Raimonda Jankūnienė (sekretorė), Arminas Lipšys (išdininkas), Ramunė Buivienė (narė). Revizijos komisijos nariais išrinkti Zita Kalesinskaitė ir Antanas Šiugždinis jnr.

Susirinkimui pirmininkavęs Vasario 16 g-jos direktorius A.Šmitas pasveikino naują valdybą ir padėkojo senosios valdybos pirmininkei Eugenijai Lucienei už ilgametį darbą. Ji visuomet energingai organizavusi apylinkės ir moterų klubo veiklą, ir tik paskutiniaisiais metais

liga atėmusi jai nemažai laiko. Visi sugiedojo jai ilgiausių metų. Keletą lietuviškų senovinių dainų susirinkusiems padainavo mokinių dainų būrelis.

Likusią vakaro dalį Romuvos lietuviai praleido prie kavos puodelio, prie užkandžių ir vyno stiklo. Vieni dainavo, kiti diskutavo iki vėlyvo vakaro.

Naujoji valdyba nutarė pirmiausia sutvarkyti narių sąrašą. Niekad nepasirodančius narius, prieš tai jų atsiklausus, perrašyti į centrinę bendruomenės apylinkę, kad liktų tik tikri nariai. Toliau nutarta pasirūpinti, kad Hüttenfeldo kapinėse nebūtų neprižiūrimų lietuvių kapų.

Kad apylinkės narių ryšys sustiprėtų, nutarta vėl leisti aplinkraštį. Jame bus skelbiama apie gimtadienius, gimimus, santuokas, mirimus, gal pasitaikys kitokių įdomių žinių ar juokų, žinoma, nepiktų. Taipgi nutarta prisidėti prie Romuvos pilaitės aplinkos grožio palaikymo, nes čia juk yra apylinkės centras. Šis nutarimas netrukus imtas vykdyti. Apravėti gėlynai prie gonkelių ir pasodinta naujų daugiamečių gėlių, A.Margevičius naujai perklojo tas plytas, kurios buvo išmukusios ar pasvirusios. Kaip dažnai būna, taip ir čia - po talkos dar visi pasiliko pasišnekučiuoti ir toliau paplanuoti.

STUTTGARTO LB APYLINKĖ

Stuttgarto lietuvių susitikimai

Stuttgarto LB apylinkės lietuviai kas mėnesį susitinka Kolpingo namuose Bad Cannstatte, Waiblinger Str. 27. Tokie susitikimai vyko š. m. vasario 2 d., kovo 2 d. ir balandžio 6 d. Sekantis susitikimas įvyks gegužės 4 d., 14 val. Susitikimai prasideda šv. mišiomis, kurias aukoja prel. Antanas Bunga. Po šv. mišių visi susėda prie vaišių stalo ir draugiškai praleidžia pora valandų. Susitikimų metu dažnai būna ir kultūrinė - meninė programėlė arba tautinės ar bažnytinės šventės paminėjimas. Taip kovo 2 d. buvo paminėta Vasario 16-ji. Paskaitą apie šių dienų Lietuvos ekonomiką skaitė Stuttgarto

universiteto studentė Ligita Želvytė. Koncertą atliko Rolanda Cechanauskaitė (smuikas), Irutė Budrienė (pianinas) ir Qiong Yu. Ričardas Kabelis deklamavo savo neįprastus eilėraščius. Minėjamą pradėjo apyl. pirm. Klafs, o jį vedė Ligita Želvytė.

Parengimuose nuolat matosi veidų gausybė - nauji studentai, au-pair-mergaitės, vėl skamba naujos istorijos: kokie vėjai lietuvius atpūtė į Stuttgartą ir jo apylinkes, kiek laiko, kaip ir kur kas gyvena, kaip buvo prie rusų, kaip buvo prie kun. Senkaus, kaip ten, Lietuvoje. Temų margumyno neaprepsi.

Jaunimo susitikimai

Šalia bendrų susitikimų Stuttgarte susitinka atskirai ir jaunimas. Tokie susitikimai jau vyko vasario 15 d., kovo 22 d ir balandžio 26 Bad Cannstatto svetainėje "Espanol", Flurstr. 9, 20.00 val. Smulkesnes žinias teikia Egidijus Paliulis, tel.: 0711-2859936.

Per pirmą susitikimą prie bendro stalo susirinko per 20 jaunuolių. Tai didele dalim Stuttgarte ir jo apylinkėse kaip au-pair-mergaitės dirbančios lietuvaitės. Vakarai praėjo tikrai nenuobodžiai. Temų pokalbiams nereikia ieškoti, netrūksta ir muzikos.

HAMBURGO LB APYLINKĖ

Vasario 16 minėjimas

Š. m. vasario 15 d. hamburgiškiai ir apylinkių lietuviai su draugais ir šeimomis rinkosi į šv. Teresės bažnyčią, kur vyko ekumeninės pamaldos. Šv. mišias aukojo prel. B. Kučiulis ir ev. diakonas R. Baliulis. Giesmes vargonais palydėjo Vanda Mozūraitienė.

Po mišių visi rinkosi į parapijos salę. Programą pradėjo Hamburgo apylinkės pirmininkas Vilius Pareigis. Jis pasveikino visus taip gausiai susirinkusius į jau tradicija tapusią šventę. Tylos minute buvo pagerbti mirusieji, sugiedotas Lietuvos himnas.

Į šią šventę atsilankė Vokietijos estų bendruomenės pirmininkė Vilma Brinkmann. Ji perdavė mūsų kaimynų estų geriausius linkėjimus ir sveikinimus. Minėjime dalyvavo taip pat lietuvių, estų ir latvių karininkai, besistažuojantys Vokietijoje.

Šventės paskaitą skaitė Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos majoras Darius Kalibatas. Jis pasakojo apie Lietuvos nepriklausomybės reikšmę, jos istoriją 1918 metais ir vėliau.

Po paskaitos prasidėjo meninė programa, kurią vedė Elena Baliulienė. Su šokiais pasirodė Hamburgo merginų tautinių šokių ratelis,

kuriam vadovavo Marina Magunia. Elena Baliulienė, palydima Vandos Mozūraitienės muzikos, skaitė eiles. Visi susirinkusieji galėjo prisijungti prie programos: buvo išdalinti lapeliai su dainų tekstais, kurias savo muzika palydėjo V. Mozūraitienė.

Toliau dalyvius linksmino liaudiškos muzikos ansamblis iš Alytaus "Varsa". Gera nuotaika, gėrimai ir užkandžiai lydėjo visus visą vakarą. Daugeliui susirinkusiųjų ši šventė atnešė kažką gero: naujų pažinčių, naujų akimirkų. Gyvenantys čia parodė, kad visi dar labai domisi Lietuva ir su malonumu švenčia su ja susijusias šventes.

Vasario pabaigoje Hamburge lankėsi Vilniaus jaunimo orkestras, lydimas prof. Donato Katkaus. Hamburgiečiai galėjo išgirsti operą "Zaidė", kurią atliko lietuvių ir vokiečių studentai.

Kultūros renginiuose, kurie vyksta Hamburge ir kurie turi kažką bendro su Lietuva, visada stengiasi dalyvauti kuo daugiau Hamburgo lietuvių.

Dalia Henke

BONN-KÖLNO LB APYLINKĖ

Apylinkės susirinkimas

Š. m. kovo 1 d. Annabergo namuose įvyko Bonn-Kölno LB apylinkės visuotinis narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė taip: Algimantas Sakalauskas (pirmininkas), Daiva Jankus (pirm.

pavadootoja), Juratė Nöthen (sekretorė), Paulina Ivinskienė (iždininkė), Danutė Sakalauskas ir Jolanta Bruder (kontrolės komisijos nariai).

A. Sakalauskas

SALZGITTERIO LB APYLINKĖ

Išrinkta nauja apylinkės valdyba

Salzgitterio LB apylinkės nariai š. m. kovo 2 d. "Juozapo" bažnyčios salėje susirinko išrinkti naujos valdybos. Susirinkime dalyvavo visi seniausi apylinkės nariai. Išrinkta tokia valdyba:

Bronė Modersbach (pirmininkė), Horst Kremsier (pirm. pavaduotojas), Julius Gutzeit (kasininkas) ir Ona Gutzeit (sekretorė).

Bronė Modersbach

ROMUVOS MOTERŲ KLUBO VEIKLA

Romuvos moterų klubo susirinkimas

Šeštadienį, sausio 11 d., Vasario 16 gimnazijos bibliotekoje prie šventiškai padengtų stalų įvyko Romuvos moterų klubo narių susirinkimas. Nors oras buvo labai šaltas ir daug prisnigę, susirinko nemažas moterų būrelis. Susirinkimą atidarė Onutė Šiugždinienė perskaitydama klubo pirmininkės Eugenijos Lucienės sveikinimo laišką, kuri tuo metu gydėsi sanatorijoje.

Susirinkimo metu buvo išklaudyta buvusios valdybos ataskaita bei išrinkta nauja valdyba,

kuri pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkė - Irena Timpienė, vicepirmininkė - Jūratė Lemkienė, sekretorė - Onutė Šiugždinienė, išdininkė - S. Šulcienė, korespondentė - Zita Kalesinskaitė. Į kontrolės komisiją išrinktos Raimonda Jankūnienė ir E. Paškauskienė. Sudarytas veiklos planas sekantiems metams. Taip pat buvo aptarti kasmet vykstančio Motinos dienos minėjimo organizaciniai reikalai.

Zita Kalesinskaitė

IŠ VOKIETIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGOS VEIKLOS

1996 - 1997 METŲ VEIKLOS APŽVALGA

1996 m. birželio mėn. Bonnoje, Annabergo namuose, įvyko VL Jaunimo sąjungos metinis politinis seminaras, kuriame dalyvavo per 35 asmenys. Seminaro tema buvo: "Lietuvos kelias į Europos sąjungą". Seminare dalyvavo ir naujai išrinktas Ackermann Gemeinde (tai įstaiga, kuri remia jaunimo veiklą) atstovas Harald Krämer.

Seminaro pabaigoje buvo išrinkta nauja VLJS valdyba, kuri susideda iš tokių asmenų:

Rimas Baliulis - pirmininkas, Vytas Lemke - vicepirmininkas, Klaus Žulys - išdininkas, Inga Senkutė - sekretorė, Edgaras Saddo - teisės patarėjas, Laima Lipšytė - narė, Haroldas Matulevičius - narys, Ana-Patricija Jušinkaitė-Schatz - narė.

Pereitų metų Joninių šventės metu Vasario 16 gimnazijoje VLJS paruošė stalą su žiniomis apie savo veiklą ir rinko jai aukas.

Kiekvienais metais Annabergo namuose, Bonnoje, vykstantis Pabaltiečių jaunimo kongresas 1996 m. dėl įvairių sunkumų neįvyko, tačiau šiais metais jis įvyks gegužės 1-

4 d.d. ir jam jau rimtai ruošiamasi. Ackermann Gemeinde, su kuria palaikomi geri ryšiai, pirmą kartą pažadėjo padengti ir šio renginio išlaidas. 1998 pavasarį planuojama surengti bendrą kelionę į Lietuvą. Šių metų politinis seminaras įvyks balandžio 18-20 d.d. Bonnoje. Seminaro tema: "Lietuva - gamta - gamtos apsauga."

Šia proga bus renkami atstovai į Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, kuris įvyks 1997 m. liepos 17-27 d. d. Šiaurės Amerikoje. Nusprendėme, kad siųsime tris atstovus. Jau dabar renkame aukas padengti atstovų kelionės išlaidoms. Šiais metais norėtume per Joninių šventę Romuvoje taip pat rinkti aukas jaunimo atstovų kelionės išlaidoms.

Mūsų leidinį - Kirbirkštėlę, galėjome pernai išleisti tik vieną kartą, nes spausdinimo išlaidos atsiėjo labai brangiai. Šiuo metu ieškome pigesnių Kibirkštėlės spausdinimo galimybių.

Per Hüttenfelde vykusį Vasario 16-tos minėjimą buvo pardavinėjama kava ir suaukoti pyragai. Pelnas skirtas VLJS atstovų kelionėms į Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą JAV.

VLJS politinis seminaras Bonoje - Tema: "Lietuva - gamta - gamtos apsauga"

1997 m., balandžio 18 iki 20 d., Bonoje vyko kasmetinis VLJS suvažiavimas ir politinis seminaras tema 'Lietuva - gamta - gamtos apsauga', kuriame dalyvavo 23 asmenys.

Seminaras prasidėjo penktadienį, bal. 18d., su susipažinimo vakaru. Visi prisistatė; tarpe lietuviško jaunimo buvo ir keturi atstovai iš Ackermann-Gemeinde. Ackermann-Gemeinde - tai organizacija, kuri rūpinasi Vokietijos ir Čekijos santykiais, taipogi remia VLJS, finansuodama šį seminarą. Jie dalyvavo visose paskaitose ir diskusijose.

Šeštadienį, 10 val. buvęs pirmininkas Rimas Baliulis pasveikino visus atvažiavusius ir paskelbė seminaro atidarymą. Pirmą paskaitą tema 'Gamtosauga-Žmogosauga' skaitė Vasario 16-tosios gimnazijos mokinė Dovilė Masionytė. Iškelti šių dienų ekologines problemas, šioje paskaitoje buvo atsižvelgta į senovės baltų tradicijas, pokario metą, ypatingą dėmesį skiriant egoistiškam žmogui. Žmogus, kaip gamtos lėmėjas, stovėjo ir sekančios paskaitos centre, kurią skaitė lietuvių kalbos mokytoja Bronė Lipšienė. Po šių dviejų paskaitų sekė karštos diskusijos. Po pietų vyko tinklinio varžybos, o vėliau Harald Krämer iš Ackermann-Gemeinde skaitė statistiką apie

gyventojų vandens, elektros ir t.t. vartojimą. Po to vykusiose diskusijų grupėse kiekvienas turėjo progą pasisakyti savo nuomonę ir išnagrinėti savo, kaip vartotojiškos visuomenės nario, bruožus. Vėliau Rimas Baliulis suteikė informacijos apie šią vasarą Amerikoje vykstantį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.

Sekmadienio rytą kun. Jelis iš Hageno pravedė meditaciją apie medį. Sekė paskutinis programos punktas - atstovų į PLJ kongresą ir naujosios VLJS valdybos rinkimai. Nuspręsta siųsti penkis atstovus, bet - priklausomai nuo finansinės padėties - gal teks siųsti tik keturis arba net šešis. Išrinkti buvo šie penki atstovai: Rimas Baliulis, Vytautas Lemke, Alicija Baliulienė, Antanas Karčiauskas ir Laima Lipšytė (kandidatais tapo D.Masionytė, M.Lipšys ir J.Banytė). Į naująją valdybą buvo išrinkti penki asmenys: Vytautas Lemke (pirmininkas, adresas: Jakob-Müller-Str. 5, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld, tel. 06256-1573), Antanas Karčiauskas (vice-pirmininkas), Klaus Žulys (iždininkas), Dovilė Masionytė (sekretorė) ir Rimas Baliulis (narys). Pavalgę skanius pietus, visi sugrįžo į savo namus.

(Vytautas Lemke)

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

VASARIO 16 GIMNAZIJOS DIREKTORIAUS PRANEŠIMAS VLB TARYBAI

Mokiniai:

Praėjusius mokslo metais gimnaziją lankė 91 mokinys: 53 berniukai ir 38 mergaitės, iš šių kraštų: Vokietijos - 54, Lietuvos - 32, Argentinos - 1, Malio - 1, Brazilijos - 3.

Pagal klases mokiniai buvo pasiskirstę taip: 5 kl. - 7, 6 kl. - 2, 7 kl. - 11, 8 kl. 4, 9 kl. - 11, 10 kl. - 11, 11 kl. - 10, 12 kl. - 15, 13 kl. - 16, 13 b kl. - 4. 14 mokinių gyvena Hüttenfelde, Heppenheime, Lorsche ir Neuschlosse, likusieji bendrabutyje. Šiais metais baigiamuosius egzaminus laikys 16 abiturientų: 10 iš

Vokietijos, 5 iš Lietuvos ir 1 iš Malio. Tai yra rekordinis skaičius gimnazijos istorijoje.

Mokytojai:

Gimnazijai pagal švietimo ministerijos apskaičiavimą yra reikalingi 14 mokytojų ir 3 auklėtojų etatai. Šiuos 17 etatų dalijasi 26 mokytojai, nes vyresnėse klasėse daug kaimyninių gimnazijų mokytojų dėsto abitūros kursus, kurie pas mus turi tarp 3 ir 6 pamokų ir tik už tas pamokas gauna užmokestį. Nuo šių mokslo metų gimnazijoje dirba nauja rusų kalbos mokytoja M. Schäfer, anglistė M. Baker-

Kriebel ir matematikė S. Wittmann. 5 mokytojai išėjo iš gimnazijos.

Tarnautojai:

Be mokytojų gimnazijoje dirba 1 raštininkė, 1 ūkvedys (darbininkas), 4 virėjos, 3 nepilnai įdarbintos valytojos ir 1 buhalteris (valandininkas).

Mokslo programa:

Vasario 16 gimnazija, kaip ir visos aukštesnės mokyklos Vokietijoje, turi 9 klases, nuo 5 iki 13. Į penktą klasę priimami 4 pradžios mokyklos skyrius baigę mokiniai. Pamokos dėstomos lietuviškai ir vokiškai. Mokiniais iš Lietuvos dėstomas specialus sustiprintas vokiečių k. kursas. Dėstomi tie patys dalykai, kaip vokiečių gimnazijose. Mokomos šios kalbos: lietuvių, vokiečių, anglų (šios trys privalomos visiems), rusų, lotynų ir prancūzų (pagal pasirinkimą). Mokiniai iš Vokietijos ir iš Lietuvos mokosi pagal Vokietijos gimnazijų programą ir ruošiasi vokiškai abitūrai, kuri pripažinta visame pasaulyje. Brandos atestatus išduoda vokiečių valdžia.

Kompiuteriais dirbti mokinius individualiai moko talkininkas Jurgis Dauknys.

Mokinių laisvalaikis:

Mokiniai turi tautinių šokių grupę (vad. M. Dambriūnaitė-Šmitienė) orkestrą ir chorą (vad. A. Paltinas), kurie atliko Vasario 16-osios d. minėjimo ir Joninių programą. Taip pat yra Dainų būrelis (vad. Br. Lipšienė), kurio tikslas nėra kur nors pasirodyti, o išmokyti senas lietuviškas liaudies dainas. Norintys gali gimnazijoje mokytis groti muzikos instrumentais arba lankyti Viernheimo bei Lampertheimo muzikos mokyklas.

Šiais metais skautų veikla sušlubavusi, net Kaziuko mugės nebuvo. Ateitininkų skaičius irgi šiek tiek mažesnis negu ankstyvesniais metais, bet jie kas antrą sekmadienį susirenka diskusijoms, pajvairina šv. mišias, kaip tradicija pravedė Talentų vakarą, suruošė ekskursiją į Trierą ir dalyvavo prel. A. Bungos iniciatyva suruoštame ateitininkų suvažiavime Bavarijoje, prel. Bungos klebonijoje. Mokiniai iš Lietuvos nenoriai jungiasi į šias tradicines organizacijas ir iš viso į saviveiklą.

Yra mokinių, žaidžiančių krepšinių Viernheimo vokiečių komandoje, futbolą Hüttenfelde arba Hemsbache lankančių gimnastikos pamokas. Naujojo bendrabučio vedėjo dėka vyksta nemažai sportinių užsiėmimų, kaip pvz. ištvermės maratonas.

Ūkinė padėtis:

Gimnazijos ir bendrabučio išlaikymas kainuoja pustrėčio milijono markių metams.

Gimnazijos išlaidos 1996 m. buvo 1.787.149,94 DM. Didžiausią dalį šios sumos, t.y. 1.681.000,-- DM davė Federalinė Vokietijos valdžia. Šie pinigai pirmoje eilėje buvo skirti mokytojų ir mokyklos tarnautojų algoms. Lietuvos Respublika gimnaziją parėmė 2.000,-- DM. Likusius 104.000,-- DM reikėjo surinkti iš lietuvių.

Federalinė valdžia ir ateityje gimnaziją rems, nes ji įsitikino, kad užsienio lietuviai dar negali savo vaikų siųsti mokytis į Lietuvą, nes ten mokyklų padėtis šiuo metu labai sunki. Vokiečiai taip pat įsitikinę, kad labai naudinga yra Lietuvos jaunuoliams lankyti šią gimnaziją. Lietuvai reikia Vakaruose pasimokiusių žmonių, mokančių vokiečių ir anglų kalbas. Tačiau Vokietija šiuo metu pergyvena didelę finansinę krizę, dėl kurios ir parama gimnazijai sumažės.

Sunkiausia yra išlaikyti bendrabutį. Jis praeitais metais kainavo 869.992,35 DM. Hesseno valdžia, kaip visoms privačioms įstaigoms, taip ir mums apkarpė paramą ir praeitais metais tedavė 150.000,-- DM. Bendrabučiu padeda Vokietijos katalikų vyskupai, skirdami 75.000,- DM. Likusius reikia surinkti iš mokinių tėvų arba iš lietuvių rėmėjų. 45.000,-- DM paaukojo patys mokytojai ir tarnautojai iš savo algų, bet vistiek gale metų liko 107.000,-- DM skola, o ji būtų buvusi dar didesnė, jeigu nebūtume gavę keleta palikimų. Todėl ir ateityje mes turėsime ubagauti ir prašyti lietuvių visuomenės aukų.

Kuratorija:

Gimnazijos kuratorijai praeitais metais priklausė: VLB valdybos atstovas - A. Šiugždinis, VLB tarybos atstovai - V. J. Damijonaitis, dr. K. Ivinskis, dr. V. Lėnertas, Balfio atstovas dr. J. Norkaitis, katalikų sielovados atstovas prel. A. Bunga, lietuvių evangelikų bažnyčios atstovė kun. T. Schmidt,

tėvų komiteto pirmininkė R. Liepaitė-Steinmetz ir direktorius A. Šmitas.

Kuratorijos valdybai priklausė: pirmininkas - Vingaudas J. Damijonaitis, vicepirmininkas - Petras Nevulis ir išdininkas - Andrius Šmitas.

IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS GYVENIMO

Visą mėnesį nuo vasario 22 d. iki Velykų atostogų pradžios truko *ištvermės maratonas* "Veni, vidi, vici", pravedamas jau treči metai iš eilės. Maratoną sudarė devynios disziplinos: bėgimas - 100 m, plaukimas - 50 m, prisitraukimai, atsispaudimai, svorio kėlimas, rankos lenkimas, kelmo metimas, virvės traukimas ir mašinos stumimas. Visose rungtyneose savo jėgas išbandė 79 gimnazijos mokiniai, jų tarpe septynios mergaitės. Ištvermingiausi iš ištvermingiausių tapo 9-13 klasių grupėje vienoliktokas Donatas Ūsevičius (I vieta) ir devintokas Tomas Mekšėnas (II vieta). 5-8 klasių grupėje nugalėtoju tapo aštuntokas Mantas Žalalis, antroje vietoje Antanas Tareilis. Mergaičių grupėje pirmą vietą iškovojo septintokė Sandra Kunickaitė, antrąją vietą užėmė aštuntokė Danguolė Rasalaitė. Maratono nugalėtojai buvo apdovanoti medaliais, o visi kiti dalyviai paskatinimo plaketėmis, su įrašu "Maratonas -97".

Vasario 11 d. gimnazijoje, kaip ir visoje Vokietijoje, vyravo karnavalinė nuotaika. Šiais metais *karnavalo vakarą* labai išradingai ir nuotaikingai suorganizavo 11 klasės mokiniai, kurie ir sukūrė įdomiausią karnavalinę kaukę. Kaip ir kasmet, karnavalo naktį organizuoto šokių maratono nugalėtojais tapo aštuntokė Danguolė Rasalaitė, dešimtokas Rolandas Gasiūnas ir devintokas Tomas Rimašauskas.

Vasario 16 d. Nepriklausomybės šventė gimnazijoje prasidėjo veliavos pakėlimu ir šv. mišiomis, kurias aukojo kun. A. Kelmelis. Po mišių mokiniai, mokytojai bei gimnazijos tarnautojai su svečiais susirinko valgykloje prie iškilmingai papuoštų stalų. Po išanginių gimnazijos direktoriaus A. Šmito žodžių apie tėvynę, laisvę, jos nepriklausomybę ir kovą už ją, savo kurybos eilėraščius deklamavo mokiniai Rūta Vitkauskaitė, Vilius Alesius ir Justas Namavičius. Mokinių eilės buvo papildytos muzikos kūriniais, kuriuos kanklėmis atliko Laima Lipšytė, Inga Senkutė ir Rita Margevičiūtė, bei gitara ir saksafonu

grojantys Elinas Venckus ir Martynas Lipšys. Vakaras buvo tęsiamas skanaujant tortą su kava.

Kovo 11 d. ryte gimnazijos kieme, iškilmingai giedant Lietuvos himną, buvo pakelta valstybinė vėliava. Gili kovo 11 dienos prasmė Lietuvos istorijoje buvo minima ir šv. mišiose, kurios įvyko pilies salėje. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dienos minėjimas pratęstas berniukų bendrabučio salėje surengtame mokinių eilėraščių skaitymo konkurse. Virš 20 konkurso dalyvių skaitė J. Marcinkevičiaus, V. Mečernio, Maironio, M. Putino, Aiščio, B. Brazdžionio ir kitų lietuvių poetų eiles. Tą vakarą skambėjo eilės, deklamuojamos gimnazijos mokinių, atvykusių iš Lietuvos, Vokietijos, Šiaurės Amerikos.

Pirmoji vieta vyresniųjų klasių grupėje buvo paskirta Doviliai Masionytei, antroji vieta - Inesai Milčiūtei ir trečioji vieta - Daivai Kikutytei. Jaunesniųjų mokinių grupėje geriausia skaitove pripažinta Greta Stančaitytė, antroje vietoje - Lina Šmitaitė ir trečioji vieta teko Kai Fabian. Skatinamoji premija skirta Ariel Kalainiui.

Š. m. balandžio 17, gimnazijoje vel lankėsi muzikos mylėtojams pažįstamas ir pamėgtas, *M. K. Čiurlionio menų gimnazijos vaikų smuikininkų ansamblis iš Vilniaus*, vadovaujamas B. Krevnevičiaus. Ansamblis atliko dviejų dalių pusantros valandos trukusią įvairią ir įdomią programą. Koncerte skambėjo populiarūs S. Bacho, L. Beethoveno, F. Schuberto, J. Brahmsio, W. A. Mozarto, E. Balsio, St. Šimkaus, V. Monti ir S. Joplin kūriniai. Atliktų kūrinių autorių įvairovė parodė, kad jaunieji smuikininkai iš Lietuvos gali puikiai griežti tiek praeito šimtmečio, tiek šiol laikinius sudėtingus muzikinius kūrinius. Koncerto pertraukos metu, žiūrovai galėjo susipažinti su šios gimnazijos dailės skyriaus mokinių tapybos bei grafikos darbais.

(Edmundas Jankūnas)

GAUTA PAMINĖTI

ANNABERGER ANNALEN (*Annabergo metraštis*) Nr. 4-1996 m. 218 psl. Metraštis apie Lietuvą ir vokiečių-lietuvių santykius vokiečių kalba. Leidėjas - Pabaltijo krikščionių studentų sąjungos pavedimu - Artūras Hermanas, C.-M. v. Weber- Str. 14, 69245 Bammental, ir Annemarie Lepa, Fliederstr. 7a, 67259 Großniedesheim. Kaina 25,-- DM.

Šis numeris padalytas į 3 skyrius: I - Mažvydas, jo laikai ir paveldas; II - vokiečiai ir jų įvaizdis Lietuvoje ir III - kultūra. Pirmame skyriuje dr. Ingė Lukšaitė aptaria pirmąją reformacijos tarpinį Lietuvoje. Prof. dr. Albinas Jovaiša, dr. Saulius Žukas ir dr. Gertrud Bense nagrinėja Mažvydo ir jo bendradarbių veikimą. Dr. Dainora Pociūtė supažindina su protestantų XVI-XVII a. Lietuvos giesmėmis. Dr. Darius Kuolys nušviečia visuomeninius ir politinius ginčus XVI a. Lietuvos raštijoje. Dr. Vacys Vaivada tiria įvairiopus Žemaitijos ryšius su XVI a. Prūsų hercogyste. Frieder Gutowski pasakoje apie Mažvydo giesmių savaitę 1996 m. rudenį Nidoje. Ev. kun. Uwe Hechtas pateikia išpūdžius apie svečiavimąsi pas Lietuvos evangelikus.

Antrame skyriuje dipl. bibl. Artūras Hermanas apžvelgia vokiečių mažumos padėtį Maž.

HEIMATGRUSS - "*Tėviškės pasveikinimas*" - Lietuvos vokiečių metraštis 1997 m. Kaina 8,-- DM.

Šio numerio bendra tema - Ieškoti ir rasti arba Ieškoti ir nerasti. Sekančiam 1998 m. numeriui siūloma: Savanoriškos ir nesavanoriškos kelionės - žmonės mano gyvenimo kelyje. Žmonės čia ir ten; užvakar ir šiandien; arti arba toli; gerais ir blogais laikais, ir t.t.

Kaip daugelį praėjusių metų metraščių, taip ir ši redagavo: ev. kun. Alfredas Franzkeitis, In den Wiesen 3, 27259 Wehrbleck.

Iš ilgesnių straipsnių paminėtini: Edmund Schartner iš Bremerhaveno per 15 psl. smulkmeniškai aprašo savo keturių kartų kilmę. Straipsnyje "*Lietuva ieško karaliaus*" išspausdintas redaktoriaus iš lietuvių kalbos verstas 5 psl. St. Devenio rašinys, kaip Lietuva 1918 m. buvo Württembergo hercoga von

Lietuvoje. Rūta Kibelka, M.A., supažindina su vokiečiais Lietuvoje po 1945 m. ir dr. Alvydas Nikžentaitis piešia Vokietijos ir vokiečių paveikslą irgi Lietuvoje.

Trečiame skyriuje metamas žvilgsnis į Lietuvos kultūrinį gyvenimą. Prof. dr. Domas Kaunas rašo apie lietuvišką knygą Prūsiose nuo 1547 m. Klaus Berthel pristato du sėkmingo šiuolaikinio rašytojo Ričardo Gavelio romanus "*Vilniaus pokeris*" ir "*Jauno žmogaus memuarai*". Nijolė Steponkutė savo rašinį pavadino "*Moteris irgi žmogu*". Jame autorė vaizduoja moters būklę dabartinėje Lietuvoje. Dr. Liane Kleinienė pateikia lietuvių literatūros vertimų į vokiečių kalbą bibliografiją po 1945 m.

1997 m. Annabergo metraštyje numatoma nagrinėti daugiausia vokiečių okupacija Lietuvoje 1941-1944 m.

Pabaigoje dipl. bibl. A. Hermanas apžvelgia Pabaltijo bibliografijos leidinį. Prof. dr. Vacys Milius žvilgteri į Lietuvos kraštotyros draugijos "*Mūsų kraštas*" išsivystymą iš sovietinės "*Kraštotyros*". Supažindinama su naujausiomis knygomis vokiečių kalba. Metraštis užbaigiamas klaipėdiečio prof. dr. Karl-Heinz Ruffmanno nekrologu.

Urachą išsirinkusi Lietuvos karaliumi Mindaugu II.

Edwin Kotke iš Hamburgo 9-se puslapiuose labai smulkiai aprašo 1990 m. lankytas vietas: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Nidoje, Telšiuose, Šiauliuose, savo gimtinėje Tauragėje, Kėdainiuose ir kt.

Helmut von Büchler iš Columbus/JAV savo 8-ių psl. aprašymą pavadino "*Linai, degtinė ir alyvos iš tėviškės*", kur jis smulkiai pavaizduoja, kaip dirbo ir gyveno kumečiai jų 80 ha ūkyje Pakuonio valsčiuje.

Johann Spertal pateikia net 10 su viršum psl. lietuviškų priežodžių (patarlių) bei posakių vokiškai ir lietuviškai.

Yra keletas smulkesnių rašinių šio metraščio tema, ir keletas pačio redaktoriaus originalių bei jo iš lietuvių kalbos verstų eilėraščių.

Metraštis baigiamas išsamiau mokyti. Ernesto Kemšio (Stud.-Rat Ernst Kemschies) iš Rostocko 25 psl. straipsniu apie "Mokymo turinį ir jo lygį senosios tėvynės (turima galvoje tarpkarinė Lietuva) vokiečių pradžios mokykloje". Pastebima, kad 4-rių metų pradžios mokslas Lietuvoje įvestas 1925 m. (Vokietijoje 1921 m.), o nuo 1936 m. - šešerių metų (Vokietijoje tuo laiku jau buvo 8-rių metų). Daroma išvada, kad nėra jokio pagrindo peikti pradžios mokyklas Lietuvoje. Vokiečiai

Lietuvoje nuo daugelio kartų gyveno daugkultūrinėje aplinkoje; ir tai buvo jų dvasinis kapitalas. Mokėjimas keletos kalbų yra didelis turtas. Gale mokyti. Kemšys daro priekaištų Lietuvą valdžiusiems tautininkams, kad jie visgi spaudė vokiečių mokyklas ir maldos namus, tuo norėdami suvarginti jų dvasinį kapitalą ir pakenkti jų gyvenimiškų interesų sferai. Tačiau vokiečių mokyklos visą laiką turėjo gerą vardą ir tai galima drąsiai teigti savo ainiams.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Gedimino ordinas Valteriui Banaičiui

Valteris Banaitis, 78 m., Vokietijos LB darbuotojas, Lietuvos vyriausybės apdovanotas Gedimino ordinu už tai, "kad 1941 m. dirbdamas Kauno radiofone, padėdavo žydų muzikantams gauti darbo, už ką nukentėjo. 1943-45 m. drauge su V. Landsbergiu-Žemkalniu bei J. Lenktaičiu organizavo Filharmonijos Vilniuje atkūrimą. 1946-49 m. Vokietijoje pabėgėlių stovyklose vadovavo ansamblio "Tėviškės garsai" chorui (Haffkruge), lietuvių kolonijos chorui (Hamburge ir Spakenberge). Hamburgo radiofone surengė 10 lietuviškų radijo valandėlių, rūpinosi lietuviškų plokštelių gamyba Vokietijoje. Reikšmingas kūrybinis palikimas: išleido savo surinktas ir harmonizuotas "Lietuviškų evangelikų liaudies giesmes" (1951 Ludwigsburge), parašė 40 dainų, nemažai kamerinės muzikos.

Ypatingi nuopelnai 1952-1966 m. dirbant Müncheno radijuje "Voice of America" lietuviškų laidų skyriuje redaktoriumi ir komentatoriumi - sovietologu, o taip pat išeivijos ELTOS vokiečių k. leidėju. Nuolat rūpinosi lietuvių politinių kalinių likimu."

Tai tik dalis V. Banaičio Lietuvai ir jos kultūrai nuveiktų darbų. Gedimino ordiną įteikė Lietuvos ambasadorius Vokietijoje dr. Z. Namavičius apdovanotojo gyvenamosios vietos Fürstenbergo pilies svečių kambaryje, dalyvaujant miesto merui Uwe König ir būriui svečių. Iškilmes aprašė Vokietijos ir Lietuvos spauda.

Šiuo metu V. Banaitis pensininko dienas leidžia Fürstenberge, globojamas sesers Eva Koch, kuri daug dirba humanitarinei Lietuvos pagalbai.

Lietuvių menininkų paroda Wittliche

Lietuvių kultūros institutas, LR Ambasada Bonnoje ir Bernkastel-Wittliche apskrities taupomoji kasa nuo 1996 gruodžio 13 d. iki 1997 sausio 10 d. surengė keturių lietuvių dailininkų parodą "Naujasis menas iš Lietuvos". Parodoje buvo išstatyti menininkų Algimanto J. Kuro iš Vilniaus, Arūno Vaitkūno iš Kauno, Benjamino Jenčiaus ir Arvydo Švirmicko iš Alytaus paveikslai. Parodos organizacinius darbus atliko Norbertas ir Daina Mülleriai iš Hillesheimo ir Ona Bartusevičienė iš Wittliche.

Parodą, kuri vyko erdvioje taupomosios kasos foje, atidarė apskrities taupomosios kasos direktorius Lothar Künzer, pasveikindamas LR

ambasadorių Vokietijoje dr. Zenoną Namavičių su žmona ir per 70 dalyvių kartu išskeldamas šios institucijos angažavimąsi meno ir kultūros srityse ir išreiškė pasitenkinimą, kad ši kartą rodomas menas yra iš krašto, kuris dar taip neseniai buvo pavergtas ir atskirtas nuo laisvojo pasaulio.

LR ambasadorius dr. Zenonas Namavičius savo sveikinimo kalboje pabrėžė menų pasikeitimo tarp tautų ir kraštų reikšmę ir tokio bendradarbiavimo svarbą ypač Lietuvos menininkams.

Apie menininkus, įvesdamas į jų kūrybos savybes, kalbėjo Hillesheimo liaudies švietimo

įstaigos vadovas Norbertas Mülleris. Parodos atidaryme iš menininkų dalyvavo tik Arvydas Švirmickas.

Atidarymą muzika apipavidalino apskrities muzikos mokyklos mokinių ansamblis. Dalyviai buvo pavaišinti šampanu ir vynu.

LR Ambasadoriaus priėmimas Vasario 16 proga

Lietuvos Respublikos ambasadorius Bonnoje dr. Zenonas Namavičius ir ponia Nijolė Vasario 16-sios proga surengė priėmimą š.m. vasario 18 d. Nordrhein-Westfalijos krašto atstovybės patalpose. Ambasadorius pasveikino svečius, nurodydamas į mūsų valstybės šventės reikšmę

ir iškėlė Lietuvai šiuo metu labiausiai rūpimus klausimus. Priėmime dalyvavo gausus būrys svečių - vokiečių ir kitų valstybių diplomatų, kultūros ir ūkio atstovų. Priėmime matėsi ir būrelis išėivių lietuvių bei LR kariškių.

MIRUSIEJI

Elena GERUTIENĖ, gim. Taraškevičiūtė, mirė 1997 m. vasario 15 d. Berne, Šveicarijoje.

Velionė buvo gimusi 1900 m. kovo 21 d. Bitkūnų dvare prie Utenos. Gimnaziją baigė Rygoje. Dirbo Eltoje, užsienio reikalų ministerijoje, Lietuvos pasiuntinybėse Berlyne, Ženevoje. Nuo 1940 metų iki mirties gyveno Berne. Būdama LR diplomato Alberto Geručio žmona, daug nesigarsindama talkino jam visuomeniniuose darbuose. Priedo jai teko ir visas rūpestis užtikrinti šeimos pragyvenimą,

nes po sovietų okupacijos Lietuvos diplomatai negavo jokio atlyginimo.

Elena Gerutienė nors ir sulaukusi gilaus amžiaus domėjosi Lietuvos reikalais ir sielėjosi dėl jos ateities. Geručiai Lietuvių kultūros institutui Vokietijoje dovanojo per 2.000 tomų knygų ir dalį archyvinės medžiagos, iki mirties finansiniai rėmė instituto veiklą. Mirus Elenai Gerutienei, Šveicarijos LB ir visa išėivija neteko vienos šviesiųjų asmenybių.

Žurnalistas Simas MIGLINAS mirė š. m. sausio 18 d. Munchene. Jis buvo gimęs 1907 m. Amerikoje, dar vaikas buvo motinos atvežtas į Lietuvą. 1931 m. baigė Kaune S. Daukanto mokytojų seminariją. 1931 - 34 m. studijavo Kauno universitete literatūrą. 1936 m. vedė artistę Liviją Kazelytę. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1951 - 54 m. buvo Lietuvos laisvės kovotojų atstovas VLIKE. Simas Miglinas nuo 1924 m. aktyviai bendradarbiavo spaudoje, paruošė platų ciklą "Žingsniai per Neringą", redagavo "Vienybę", "N. Spaktyvą", "Vakaro Naujienas", "Tėvynę", "Tremtį". Paruošė

įvairių leidinių, tarp jų - "Kudirkos raštus", "Pavergtoji Lietuva" ir kt.

Paskutinius 10 metų sunkiai sirgdamas gyveno Munchene. Čia 1993 mirė jo žmona Livija, kurios pelenų urna palaidota Lietuvoje, Silmaniškiuose. Į ten keliaus ir Simo pelenai. Sausio 22 d. buvo laikomos šv. mišios už velionį, sausio 27 d. Ostfriedhof krematoriume įvyko atsisveikinimo apeigos. Paliko dukrą Giedrę ir anūkę Schupp.

Robert C. JANTSCHESKY staiga ištiktas širdies priepuolio, mirė 1996 m. rugpjūčio 27 d. Mannheime.

8591 Pionierių kuopoje prie amerikiečių armijos Schwetzingene.

Velionis buvo gimęs 1915 m. gegužės 29 d. Šerkšniuose, Lietuvoje. Karinę tarnybą atliko Lietuvos pirmame pėstininkų pulke Ukmergėje. Karo metu buo vokiečių kareivis, pateko į rusų belaisvę, po šešerių metų 1949 metais buvo paleistas į laisvę. Apsigyveno Vokietijoje kaip buvęs repatriantas. Nuo 1953-1964 metų dirbo

Laidotuvių apeigas 1996 m. rugsėjo 10 d. Ketsch kapinių koplyčioje atliko vietos ev. kunigas. Velionio palaikų urną pasiėmė sūnus į JAV. Velionis buvo linksmo būdo, mėgo susitikimus su draugais, skaitė lietuvišką spaudą, paleikė glaudžius ryšius su lietuviais nors nebuvo Vokietijos lietuvių bendruomenės nariu.

Velionio pageidavimas buvo, kad vietoj gėlių ar vainikų ant kapo, būtų aukota Lietuvai. Aukų surinkta septyni šimtai vokiškių markių. Ši pinigų suma Schwetzingeno lietuvių sprendimu bus perduota Kretingos vienuolynui, kuris turi isteigęs paramos skyrių vargšams ir Herta MOTGABIENĖ, mergautinė pavardė Lange, gimusi 1912.III.22 Žvirblynuose Tilžės-Ragainės apskrityje, mirė 1997.II.7 Lampertheime. Ji buvo baigusi 6 klasių mergaičių progimnaziją Klaipėdoje, 1938 m. Žemės Ūkio Rūmų ruoštus rankdarbių kursus. Po karo lankė jaunimo vadovų kursus. Nuo 1952 iki 1977 Vasario 16 gimnazijoje dėstė rankdarbius, dirbo mergaičių auklėtoja ir vadovavo gimnazijos skautėms. Palaidota šalia

našlaičiams. Tokiems vargšams vieną kartą per dieną yra pagaminama šilto maisto.

Sūnus Robertas visus laidotuvių dalyvius pakvietė kavos. (Jonas Vitkus)

savo vyro muziko Kazio Motgabio Hiutenfeldo kapinėse. Laidojimo apeigas atliko gimnazijos kapelionas kun. A. Kelmelis. Prie kapo atsisveikinimo žodį tarė gimnazijos direktorius A. Šmitas. Laidutėse dalyvavo visa gimnazija, giminės ir daugelis Hiutenfeldo vokiečių. Gedulines Mišias laikė trys kunigai: A. Kelmelis, J. Dėdinas ir parapijos klebonas P. Hammerich. Liūdintys liko sūnus, žentas, 3 anūkai ir 3 proanūkai, visi gyvenantys Amerikoje.

**44-osios Europos lietuviškųjų studijų savaitės,
įvykstančios 1997 liepos 20-27 d.d.
Romuvoje, Hüttenfelde, Vokietijoje**

PROGRAMA

Sekmadienis, liepos 20 d., 20 val. Susipažinimas.

Pirmadienis, liepos 21 d.,

- 10 val. Atidarymas. Leonidas Donskis (Klaipėda) "Elito sampratos ir kultūriniai elitai Lietuvoje"
- 20 val. Artūras Hermanas (Bammentalė) "Lietuviškumo problematika Rytų Prūsijos bažnyčioje 1900-1930 m."

Antradienis, liepos 22 d.,

- 10 val. Egidijus Aleksandravičius (Kaunas) "Lietuvos universitetai: sampratos ir raidos keliai"
- 20 val. Tomas Sudavičius (Frankfurtas) "Taikomoji biologija"

Trečiadienis, liepos 23 d.,

- 10 val. Kęstutis Girnius (Praha) "Lietuva tarp Seimo ir Prezidento rinkimų"
- 20 val. Apskritas stalas "Politiniai ir kultūriniai Lietuvos projektai"

Ketvirtadienis, liepos 24 d.,

- 10 val. Arūnas Sverdiolas (Vilnius) "Filosofinis Vytauto Kavaliao projektas"
- 20 val. Darius Kuolys (Vilnius) "Mirties sampratos senojoje Lietuvos kultūroje"

Penktadienis, liepos 25 d.,

- 10 val. Alfred Bammesberger (Eichstattas) "Etimologija - o kas toliau?"
- 20 val. Koncertas. Lietuvių liaudies dainas dainuoja Jolanta Donskienė ir Leonidas Donskis

Šeštadienis, liepos 26 d.,

- 10 val. Savaitės aptarimas

Sekmadienis, liepos 27 d.,

- 10 val. Pamaldos. Savaitės uždarymas

Studijų savaitę moderuoja - Jonas Norkaitis (Stuttgartas), Egidijus Aleksandravičius (Kaunas) ir Darius Kuolys (Vilnius).

Registruotis prašome iki š. m. liepos 10 d. pas: Tomą Bartusevičių, Lorscher Str. 1, 68623 Lampertheim, Vokietija, tel. 06256-322, faksas: 06256-1641. Pragyvenimas savaitei kainuos: 550,-- DM (80,--DM dienai) vienviečiame kambaryje, 500,-- DM (72,-- DM dienai) dviviečiame kambaryje. Jaunimui paprastesnėse patalpuose savaitė kainuo 200,-- DM (30,-- DM dienai).

Registracijos mokestis neimamas.

Vokietijos LB, Lorsche Str. 1, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld

1997 m. RENGINIAI

- birželio 15.....Šv. mišios ir Sutvirtinimo sakramentas, 15 val. Hüttenfeldo kat. .bažnyčioje,
.....Hüttenfelde, šv. mišias laikys vysk. Baltakis
- birželio 21.....Joninės Vasario 16 gimnazijoje Hüttenfelde
- liepos 1-7.....Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas Vilniuje
- liepos 20-27.....44 Europos lietuviškųjų studijų savaitė Romuvoje Hüttenfelde
- rugsėjo 26-28.....Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas, rengiamas su LR ambasada
.....Vokietijoje, Haus Annaberg, Bad Godesberge. Bendra tema: "Lietuva, Prūsija
.....ir pirmoji lietuviška knyga 1547". Paskaitas skaitys LR Švietimo ir mokslo
.....ministras prof. dr. Zigmantas Zinkevičius, prof. dr. Friedrich Scholz, prof. dr.
.....Jochen D. Range, prof. dr. Dieter Willoweit, prof. dr. Hannes Kästner, dr. Ingė
.....Lukšaitė, dr. Juozas Marcinkevičius. Mažvydo giesmių koncertą atliks Hageno
.....lietuvių chorelis. Kelionės ir nakvynės (DM 20,-- nakčiai Annabergo namuose)
.....išlaidas dalyviai pasidengia patys. Registracijos mokesčiai DM 20,--
.....(studentams ir jaunimui DM 10,--). Registruotis: LKI, Lorsche Str. 1, 68623
.....Lampertheim-Hüttenfeld, tel.: 06256-322, faksas: 06571-28644.
- spalio 19-21.....Vokietijos LB dienos Vilniuje, Lietuvoje

INFORMACIJOMS leisti aukojo:

Jonas Stuknys iš Schwetzingeno.....50,-- DM	Margarete Vencius iš Heidesheimos.....36,-- DM
Therese Lipšienė iš Hamburgo.....20,-- DM	Lydia Kundrotas iš Stuttgarto.....30,-- DM
Johann Gutzeit iš Salzgitterio.....30,-- DM	dr. Andreas König iš Göttingeno.....30,-- DM
Ričardas Tendzegolskis iš Mannheimos.....20,-- DM	Evelin Jovanovic iš Würzburgos.....100,-- DM
Matheus Tumaitis iš Mainzos.....20,-- DM	Jonas Mazeiva iš Griesheimos.....50,-- DM
Tad. Sartorius iš Mannheimos.....20,-- DM	dr. Edvardas Seika iš Augsburgos.....50,-- DM
Aldona Bröland iš Lund, Švedijos.....30,-- DM	Aloyzas Janusevičius iš Griesheimos.....100,-- DM
Josef Subatsch iš Kaiserslauterno.....28,-- DM	

AČIŪ

Vokietijos LB Valdybos Informacijos

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Lorsche Str. 1, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld, Tel.: 06256 - 322, Fax: 06256 - 1641

Bankverbindung: Deutsche Bank Weinheim, BLZ 670 700 10, Kto. Nr. 581 7978

Gautus rankraščius redakcija taisy ir trumpina savo nuožiūra. Spausdinama medžiaga nebūtinai atstovauja VLB Valdybos nuomonei. Pasinaudojant jo žiniomis, maloniai prašoma nurodyti šaltinį.